

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N^{er.} 58.

16. Maja 1828.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia. —

N. Pan najwyższem Swojem postanowieniem z d. 28. Kwietnia b. r. raczył najlaskawiej na prośbę Michała Karola Keller, c. k. rady foralnego i Prezesa Lwowskiego sądu karzącego, przenieść go na uwolnione miejsce Prezesa sądu karzącego w Rzeszowie.

Dotychczasowy król. Węgierski Vice-Kancelarz Adam Hrabia Reviczky, mianowany król. Węgierskim Kancelerzem nadwornym, złożył we Czwartek, d. 2. b. m., w charakterze swoim w obecności Zastępcy c. k. W. Podkomorzego i W. Marszałka Hrab. Czernin, w ręce N. Cesarza Jmci przysięgę. Poczem przy zwyczajnych obrzędach do król. Węgierskiej Kancelaryi wprowadzony, przez Hr. Czernin wszystkim osobom tego nadwornego urzędu jako naczelnik przedmawiany został

Przez gońca, który w d. 28 Kwietnia przybył do Wiednia, Cesarz Jmć Rossyjski raczył swojemu na Dworze ces. Austryackim zawierzonemu Posłowi, rzeczywistemu tajnemu radcy i Senatorowi, Bailli Tatiszczewowi, w dowód jego zasług przestać ozdoby orderu S. Włodzimierza 1szej klasy, przy pochybnym dla niegoż reskrypcie.

Podług wiadomości z Wenecyi przybyła tamże dobrze zachowana girafa, przeznaczona przez Vice-Króla Egipskiego na podarunek dla N. Cesarza Jmci Austryi.

Podczas ciągnięcia w d. 19. i 21. z. m. loteryi z godiami na Ruckenstein i t. d. padły główne trafery na Numera następujące:

141,829.	—	wygrał Państwo Ruckenstein,
173,513.	—	dóm Nro. 84.,
468,599.	—	folwark Aichberg,
181,588.	—	zbiór przedmiotów sztuki,
9,078.	—	10,000 ZR. W. W.,
10,848.	—	5,000 ZR. W. W., jako główny trafer zielonych gratis losów,
133,878.	—	6,000 ZR. W. W., jako główny trafer złotych gratis losów.

(G. W.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka.

W Nowym Yorku otrzymano w dniu 20. Marca wiadomości, dochodzące do dnia 7. t. u. W d. 3. zawiązał tamże w 60 dniach z Kadyx okręt Hiszpański linijowy Soberano wraz z czterema okrętami przewozowemi, które przywiozły 1000 ludzi wojska. Pomiedzy podróżnymi znajdował się Margr. Cardenas de Monte Hereoso. Spodziewają się jeszcze innych okrętów z wojskiem Hiszpańskiem, i sądzą powszechnie, że brzozi Meksyku i Kolumbii będą blokowane.

Podług ostatnich wiadomości, nadeszłych od Admirata Laborde do Hawanny, tenże stał z flotą swoją nie daleko Porto Cabello. (G. W.)

Wielka Brytania i Irlandyja.

Gazety Angielskie z d. 24. z. m. napelnione są opisem uroczystości na pokojach królewskich w d. 23. na obchód urodzin Króla Jmci, i licząc taką do najświetniejszej swojego czasu, po której były wielkie obiady u różnych Ministrów, szczególnie u Xiężna Wellingtona. Między innymi przedstawieni byli Królowi: Xiążę Kumberlandy, z powodu mianowania swojego na dowódcę król. konnej gwardyi; duchowuy P. Jelf, jako nauczyciel Xięcia Jerzego Kumberlandy; Xiężna Polignac; Hrabina Alcudia; małżonka sprawującego interesa północno-amerykańskie P. Laurence; Baron Mareuil, Hrabina Villaflor (przez Margrabinę Palmella), Hr. Villaflor i Margr. Frontina (przez Margr. Palmella) i t. d.

W d. 25. Kwietnia z południa o godz. 3ciiej odprawiono radę gabinetową w biurze spraw zagranicznych; Ministrowie zaledwie siedzieli pół godziny, gdy Lord Kancelarz i Xiążę Wellington udali się do Króla, i po krótkim posłuchaniu u Monarchy powrócili znownu na radę, która niebawnie potem ukończoną została.

Xiążę Esterhazy miał tegoż samego dnia długie narady z Hrabią Dudley.

Lord Eldon w oświadczeniu swoim umieszczonem we wszystkich Gazetach Londyńskich protestował przeciwko prawu do zniesienia aktu świadectwa i korporacyi. Twierdzi ón, że prawo to miasto dawniejszej przysięgi dyszydentów wy-

(

magą tylko mamiącego oświadczenia, które tak bezbożnik, jak i chrześcijanin dać może.

Bil względem nstalenia praw wyborowych na wniosek P. Wynn został powtórnie odczytany.

W Izbie wyższej podał w d. 21. Kwietnia Lord King petycją, w której powiedział, że jest pierwszą tego rodzaju, jaką Izbie została przelożoną; mianowicie podpisana jest przez Członków Kościoła anglikańskiego, dysyidentów protestanckich i katolików Rzymskich, którzy wspólnie żądają zniesienia wszystkich praw cywilnych wyjącających, opartych na różnicy wiary. Prośba ta technie duchem miłości chrześcijańskiej i czyni wielki zaszczyt proszącym. Została na stole złożona. Po wniesieniu kilku prośb rozpoczęto znowu obrady względem zniesienia aktu świadectwa. Hrabia Roseberry pytał się, jaki wpływ będzie miał nowy bil na Kościół Szkocki, który Król Jmć przy swoim na tron wstąpieniu bronić zaprzęgił. Lord Eldon czynił uwagę, iż akt unii czuwa szczególnie nad tem, aby nikt nie sprawował w Szkocji urzędu, któryby łamecznego wyznania wiary nie podpisał. Twierdził dalej, że rewolucja w roku 1688 pochodziła szczególnie przez utrzymanie aktu świadectwa. — Lord Holland zapuścił się w obszerny historyczny rozbiór, dla sprostowania twierdzeń przeszłego mowcy. Do rozpraw należało wiele osób, których postrzeżenia co do szczegółów bilu nie nowego ani ważnego nie wystawiają. Xiążę Wellington był zniewolony prosić Zgromadzenie, aby bez potrzeby nie czyniło odmian w bilu. Między przeciwnikami uważano oprócz Lorda Eldon i Lorda Redesdale, a w niejakiem względzie Lorda Colchester (Abbot). Poprawka Lorda Eldon, miasto oświadczenia położyć: »przysięgam« została 100 głosami przeciwko 52 odrzucona. Wniosek zaś Xięcia Wellingtona bez sprzeczki przyjęto, t. j. izby po słowach oświadczenia dodane było: »na dobrą wiarę Chrześcijanina.« Hr. Winchelsea chciał jeszcze domieścić: »I na moje wiarę w Pana i Zbawiciela Jezusa Chrystusa«, co jednakże 113 głosami przeciwko 15 uchylono. Bil ten został nakoniec w komitecie rozpoznany i zdanie sprawy na d. 24. Kwietnia odłożono. Zgromadzenie rozeszło się o kwadransie na godzinę 12tą.

Izraelici podali Parlamentowi petycją przeciwko innemu warunkowi prawa, na mocy którego każdy, który chce korzystać z dobrodziejstwa nowego prawa, musi przynajmniej wyznawać, że jest prawdziwym chrześcijaninem.

Na posiedzeniu Izby wyższej w d. 26. z. m. został ów wniosek po długich naradach 117 głosami przeciwko 58 odrzucony.

Narady Izby niższej względem nowego bilu zbożowego rozpoczęły się w d. 22. z. m. pier-

wsza próba opozycyi, aby prawo to oprzyć na zasadach przez P. Kanninga przelożonych, nie powiodła się. P. Calcraft przelożył mianowicie poprawkę, by skalę Kanninga, terazniejszą zastąpić, atoli wniosek jego został 202 głosami przeciwko 58 odrzucony.

Izba niższa trudniła się dalej w d. 23. z. m. projektem do prawa, dotyczącym się przywozu zboża, i wniosek do przyjęcia przeszlorocznego prawa miasto nowego, 202 głosami przeciwko 50 uchylifa.

Okręt Angielski linijowy Azja wraz z fregatą Blonde, czekają w Spithead na wiatr pomyślny w celu udania się na śródziemne morze.

List z Yarmouth donosi, że eskadra Ducha z 3 fregat i 1 bryga wojennego pokazała się przed tą przystanią, gdzie spostrzeżono także eskadrę Szwedzką.

Z wojskiem Angielskiem i okrętami wojennymi, które niedawno z Lizbony i Gibraltaru do Korfu zawinęły (podług pewnego podania ma być 6,000 ludzi i trzy linijowe okręty) przybył także nowego rodzaju okręt bombardyjerski, mający 6 moździerze i 1 działo we środku. Każde z tych dział potrzebuje 30 artylerzystów. W Korfu spodziewają się jeszcze więcej takich okrętów.

List z Cap Hayty z d. 27. Lutego w Gazetach Angielskich umieszczony mówi, że Prezydent Boyer chwycił się środka umieszczania na orderkach samych kolorowych. Sam Prezydent, jakoteż ukształcona, lecz daleko mniejsza część mieszkańców należą do tej klasy, prawie wszyscy dobał mieszkańcow, iż się obawiają powstania. (Wiadomość o powstaniu w istocie już wybuchła przez Gazety Francuskie rozgłoszona, ogranicza się na buncie sześciu żołnierzy, który natychmiast został utłumiony.

Nabob z Aud, w Indjach wschodnich, Abdul Muzaffeer Moizeddin Szach Zumin Ghaziuddin Heider, umarł w d. 20. Października r. z.; po nim objął rządy jego syn Suleiman Jab Nassireddin Heider. Nabob jest wazalem Anglików. Kraj Aud ma blisko 2,000 mil kwadratowych i 8 mil. mieszkańców.

Francyja.

W d. 27. Kwietnia Król Jmć otoczony wielkim orszakiem Dworn zwiedził salę wystawy sztuk i rozdał ozdoby legii honorowej i orderu S. Michała pewnej liczbie artystów, których Monarcha tym sposobem wyszczególnił.

Postanowienie król. mianuje Marszałka pole. Hr. Trogof, Gubernatorem zamku w St. Cloud. Postanowienie król. z d. 25. Kwiet. podwyższa płacę Członków legii honorowej, którzy przed

d. 6. Kwietnia 1814 byli Komandorami orderu na rok 1827 o 500 fr.

Na tajnym wydziale Izby Deputowanych w d. 25. Kwietnia, w którym wniosek P. Conny był rozpoznawany, między innymi wstąpił na mównicę P. Riberolles, w celu zwrócenia uwagi Izby na pochodzenie takiego środka, jaki P. Conny przedłożył. W Anglii mianowicie pierwszym był Kromwell, a we Francji Robespierre, którzy środek takiego rodzaju zaproponowali. Uwaga ta sprawiła poruszenie w Izbie.

Izba Deputowanych rozpoczęła w d. 28. z. m. obrady nad projektem do prawa względem corocznego przejrzania listy wyborowej i listy członków sądu przysięgłych. Wielka liczba Członków mówiła mniej więcej obszernie, po większej części przeciwko prawu, któremu także i ci, co całkiem za tém byli, czypili niektóre zarzuty. Prawie wszyscy mówcy naganiali brak w projekcie wyraźnie wyrażonej karz przeciwdziałania tym, którzyby się dopuścili oszukaństwa względem listy wyborowej. Kommissyja nie chciała żadnej takiej kary, z hojności, aby nie narażać na bezpieczeństwo urzędowej powagi władz trudniących się szerególniej wyborami, a przeciw którym żądanie to wymierzone było. Z wielu stron naganiano także przygotowawców Zgromadzenia do ostatnich wyborów, ponieważ że w miejsce prawdziwej większości obywateli upoważnionych do głosowania, mogą sprawić wymuszoną większość ku usłudze namiętności i ducha stronnictwa.

Gazeta Francuzka chwali mowę W. Pieczarza, mianą przez niego na posiedzeniu Izby Deputowanych w d. 26. Kwietnia, jako godną Ministra Króla Francuzkiego. Na pochwałę tegoż Ministra dodaje: iż musi wynikać, że wszystkie jego mowy, miane w Izbie, były wyborowe, i tchnęły monarchicznym prawdziwem i głębokim uczuciem.

Taż sama gazeta wyraża podziwienie swoje z naganą, iż w dniu 26. Kwietnia dano w Izbie 83 czarnych galek, aby dwóm mężom, którzy przeszło lat trzydzieści z niezłomną wiernością Bourbonom służyli, odmówić unarodowienia, podczas gdy kolegija wyborcze teścia Marszałka za Państwa Cesarzkiego, Adjutanta Napoleona i Sekretarza Łucyjana Bonapartego, na Deputowanego wybrały.

Xiążę Hobenlohe, mianowany przez Króla parem, jako Marszałek Francji pobiera 40,000 franków, i 50,000 franków jako Szef legii Hobenlohe.

Kommissyja budżetowa Izby drogiej chce płacę Ministrów z 150,000 fr. zmniejszyć na 120,000 fr., uposażenie Izby Parów na płacy dawnych Senatorów ograniczyć, i Ministrowi han-

du, St. Cricq, przyznać tylko płacę Prezydenta bióra handlowego.

Śmierć Xięcia Riviere, (mówi list prywatny z Paryża), który w ostatnich latach, od śmierci Xięcia Montmorency był Guwernerem Xięcia Bordeaux, jest dla rodziny królewskiej nader bolesną stratą, ponieważ Król żył z nim w najściślejszych stosunkach, i inni także Członkowie rodziny mieli go za swojego. Zmarłego uważać potrzeba jako pomnik niektórych zdarzeń domu królewskiego. Był ón emigrantem, w Wandęji szczególniej Sprawującym interesa Xięcia, należał do zamiaru Jerzego Cadondal, z tąd uwięziony i na śmierć skazany, lecz otrzymawszy utaskawienie, siedział w więzieniu lat dziewięć; w roku 1815 ocalił Toulon i Marsylija, gdy Sprzymierzeni twierdzą te wodą i lądem osadzić ochcieli, później był Gubernatorem Korsyki; a nakoniec Postem w Stambule aż do r. 1824.

Wiele Dzienników powtórzyło wieść, że Minister skarbu Roy żądał uwolnienia swojego z powodu mianowania Barona Damas Guwernerem Xięcia Bordeaux.

P. Kaźmierz Delavigne, — bard liberalny, jak go zowią gazety — mianowany jest Kawalerem legii honorowej.

Cztery klasy instytutu odprawiły w dniu 17. Kwietnia swoje roozne posiedzenie, na którym między innymi wyznaczona przez P. Volnej nagroda za odpowiedź na pytanie filologiczne przyznana została w połowie Baronowi Massias, a w połowie P. Schlejermacher, Bibliotekarzowi W. Xięcia Darnszadzkiego.

Kolegium wyborcze w Beziers mianowało swoim Deputowanym Poetę Viennet.

W skutek śmierci Deputowanego Farcy i dawniej namienionego dobrowolnego wystąpienia PP. Pradt i Mousnier Buisson, naznaczone są wybory dla osadzenia tych miejsc na 10. Czerwca.

Prezydent Departamentu Sekwany Chabrol, przedłożył Radzie miejskiej Paryża budżet miejski na rok 1828. Dochody w tymże oznaczone na 45 mil. 529,574 fr., wydatki na 45 mil. 529,076 fr. Na budowę składu wszystkich monetych trunków, rozpoczętą w roku 1810, wydaje miasto rocznie 1 mil. fr. Budowa ta ukończoną zostanie w r. 1831, i kosztować będzie 21 mil. fr.

W Bajonnie otrzymano wiadomość, że pierwsza kolonna Francuzkiej załogi w Pampelunie opuściła tę twierdzę w d. 18. Kwietnia. Marszałek polny Balthasar wyjechać miał z Pampeluny ze swoim Sztabem w d. 24., a w dniu 29. przybyć do Bajonny.

Tu następuje wykaz okrętów, stojących na kotwicy w Toulonie, należących do wyprawy, która z tej przystani wyjść ma pod żagle:

Okrety liniowe: Scipio o 74 działach pod Kapitanem Bongainville; Wrocław o 74 działach, pod Kapitanem Mailland de Liacourt; fregaty: Amphitryte, Syrena, Maryja Teressa, Bellona, Magicienne, Flora, Circe, Cybele; korwety: Echo, Diligente, Lancier, Grenadier, Sokół, Huzar, Rusé, Champenoise, Aventure, Malouin; galioty: Pochodnia, Delfinka, Filomele, Mutine, Wulkan, Hekla, Emulacja, Nosorożec. W arsenale Toulonkim stoją: okręt liniowy miasto Marsylija o 74 działach; korweta Karawanna; brygi Koryjer i Euryalus; galioty Pięga i Swinia morska; gabary Ligera i Dromedar; okręt parny Goniec. (G. W.)

Niemcy.

W. Xiążę Badeński reskryptem swoim, który Minister spraw wewnętrznych, Baron Berkeheim, w dniu 29. Kwietnia Izbie drugiej udzielił, przedłużył Sejm Badeński do d. 14. Maja.

W dniu 3. Maja otworzono w Monachium skończony nowy most na rzece Isar, i dano mu imię: most Ludwika. (G. W.)

Szwecyja i Norwegija.

Podług umiadowienia Gubernatora Sztokolmu z d. 15. Kwietnia wszyscy cudzoziemcy, którzy tam bawią dla interesów i jeszcze dłużej pozostać sobie życzą, musieli niezwłocznie zgłosić się do Ministra spraw zewnętrznych.

Na zgromadzeniu przygotowawczém w Krystyjaniu w d. 16. Kwietnia zgodzili się Członkowie Sejmu, aby zaprosić Hr. Wedel-Jarlsberg do kierowania obradami aż do zwyczajnego wyboru Prezydenta a Soerenschreibers Thanlow, by był tymczasowym Sekretarzem.

Rossyja.

— Z Petersburga d. 15. (27.) Kwietnia. —
Manifest N. Pana.

My z Bożej łaski Mikołaj I., Cesarz i samowładzca wszech Rossyj. Traktat Bukarestski, zawarty w roku 1812 z Portą Ottomańską, od lat szesnastu przedmiot często wznawianych sporów, już dziś nie istnieje, pomimo usiłowań naszych w utrzymaniu tego układu, i zabezpieczeniu go od wszelkiego nadwężenia. Nie przestając na obaleniu zasad stanu pokoju, Porta sama wyzywa Rossyją, i podusza przeciwko niej wojnę na zabój; uzbraja w massach narody swoje, oskarża Rossyją, jakoby była nieprzejednanym jej wrogiem; depcze umowę Akiermańską, a' przeto i wszystkie poprzednie traktaty; nie

waha się w reszcie oświadczyć, iż przyjęła warunki tej umowy dla tego tylko, aby okryć zamiary swoje i przygotowania do nowej wojny.

A zaledwie zrobiła to pamięci godne wyznanie, już prawa Bossyjskiej bandery nie są szanowane; zatrzymane są statki płynące pod jej zastoną; ładunek ich zostaje łupem obciwego i dowolnego rządu; poddani Nasi muszą lub gwałcić swoje przysięgi, lub niezwłocznie opuszczać ziemię nieprzyjacielską; Bosfor się zamyka; nasz handel jest zniszczony; prowincyje nasze południowe, tracąc jedyną drogę odbytu dla swoich płodów, zagrożone są trudnemi do obrachowania stratami. Nie dosyć na tem. W chwili, kiedy układy Rossyji z Persyją już miały być ukończone, nagła zmiana ze strony Perskiego rządu bieg ich wstrzymuje. Niebawem przekonano się, iż właśnie Porta Ottomańska usiłowała zachować przedsięwzięcia Persyi, robiąc jej nadzieje wielkich posiłków; że z pośpiechem uzbraja wojska Paszów pogranicznych, przygotowując się do poparcia tych tak podstępnie nieprzyjacielskich obietnic bliską swoją napaścią.

Oto jest szereg zamachów Turcyi od chwili podpisania traktatu w Bukareszcie, aż do dnia dzisiejszego, taki na nieszczęście owoc poświęceniu i ślachejnych zabiegów Rossyji dla zachowania pokoju z krajem sąsiedzkim.

Ale i oczekiwanie ma swe granice: honor Rossyjskiego imienia, godność Cesarstwa, niepokalność praw jego i naszej chwały narodowej, kres mu wskazały.

I nie wprzód, aż po zważeniu całego zakresu Naszych obowiązków, opartych na konieczności niezbędnej, w najgłębszém przekonaniu o słuszności Naszej sprawy, rozkazaliśmy wojskom Naszym, ażeby przy Boskiej pomocy ruszyły na nieprzyjaciela, gwałcającego najświętsze zobowiązania i samo prawo narodów.

Pewni jesteśmy, iż wierni poddani Nasi modłów Naszych połączą gorące swe życzenia o powodzenie dla Naszych zamiarów, że błaganiem Najwyższego, aby walecznym Naszym żołnierzom udzielił mocy swojej, i złał błogosławieństwo niebieskie na Nasz pręż, mający broń świętej wiary naszej i naszej ukochanej ojczyzny.

Dań w Petersburgu d. 14. Kwietnia r. P. 1828, a panowania Naszego trzeciego.

(Podp.) Mikołaj.

Kontrasygnował Podkanclerzy Hr. Nesselrode.
(Deklaracyją wojny do następującego numeru odaliśmy.)

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Ner. 20. Rozmaitości.)